

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 30 maart 2022

Notulen van de raadsvergadering van 30 maart 2022 (middagzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 5.

Voorzitter: de heer ing. A. Aboutaleb

Tegenwoordig zijn 45 leden, namelijk: mevrouw M.S. Abrahamse, de heer F. Achbar, de heer N. Balwantsingh, de heer S.J.C. Becker, de heer M.H. Biljoen, mevrouw V.A. Bruin, de heer S. Ceulemans, mevrouw I. Coenradie, de heer T.S.J. Coşkun, de heer D.J. van Dommelen, de heer B. van Drunen, mevrouw I. Elfilali, de heer G.J. Engberts, mevrouw D.A. van Groningen, de heer T. de Haan, mevrouw T.C. Hoogwerf, mevrouw M.S.S. de Jong, de heer V.P.G. Karremans, de heer T. Kind, mevrouw A. Kockelkoren, de heer T. Kuzu, de heer P.J.P. Lansink-Bastemeijer, de heer S. Leewis, mevrouw A.J.A. Maassen, mevrouw N.D.Z.R. Mohamed-Hoesein, mevrouw M.Y. Morkoç, de heer R. Moti, mevrouw J.M. Nunnely, de heer A.R. Oostdijk, mevrouw S. van de Peppel, mevrouw S. Reitema, de heer B. van Schaik, de heer R.G.C. Segers-Hoogendoorn, de heer R.A.C.J. Simons, de heer R.T.J. van der Velden, de heer M. Verhoef, mevrouw P.J.H.D. Verkoelen, mevrouw M.M. Vlasblom, mevrouw L.S. Vlieger, de heer T.J. Vonk, de heer G.J.M. Vreugdenhil, de heer J.M.D. de Waard, mevrouw I. van Wifferen, de heer E. Yigit en mevrouw C.M. Zeegers

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders

1. *Opening en mededelingen*

De **VOORZITTER**. Goedemiddag, mag ik u vragen uw plaatsen in te nemen? Ik open deze vergadering. Dat schijnen de magische woorden te zijn om iedereen stil te krijgen. Hartelijk welkom, oude en nieuwe raadsleden. In het bijzonder ook hartelijk welkom aan familie en vrienden die deze bijzondere plechtigheid bijwonen, maar ook mensen die vanaf een afstand deze raadsvergadering volgen en de vertegenwoordigers van de media.

2. *Beëdiging van de leden van de gemeenteraad*

De **VOORZITTER**. Aan de orde is agendapunt 2, beëdiging van de leden van de gemeenteraad. Voordat wij onze werkzaamheden aanvangen, dient u allen te worden beëdigd. Bij de beëdiging is een fotograaf aanwezig. Er zijn er wel meerdere, maar er is er in ieder geval eentje van ons als raad, die dat belangrijke moment voor u gaat vastleggen. Wilt u daar alstublieft rekening mee houden, in die zin dat als u straks vanuit uw plaats gaat staan en aan de plechtigheid deelneemt, dat u zich er enigszins van vergewist of de fotograaf u ook gezien heeft. De gang van zaken bij deze beëdiging is anders dan gebruikelijk. Alle aanwezigen blijven zitten, dus ook de gasten. De griffier zal uw naam noemen; dat gaat gebeuren in alfabetische volgorde. Als uw naam is genoemd gaat u staan, u zet uw microfoon aan en dan legt u de eed of de belofte af. Daarna zet u uw microfoon weer uit, nadat de fotograaf u gezien heeft en dan kunt u gaan zitten. Dus normaal gesproken, voor de oude raadsleden, doen we de beëdiging door hier voor mij te gaan staan. Dat gaat vandaag niet zo, u blijft gewoon op uw eigen plek zitten. U vindt de uit te spreken tekst als geheugensteun op uw tafel. Wilt u zich daarvan vergewissen? U maakt zelf de keuze welke

van de twee u wenst uit te spreken, de eed of de belofte. Ik denk dat het goed is dat als u de eed aflegt, dat u gaat staan, en dan beide vingers houdt zoals ik nu voordoe, ongeveer ter hoogte van uw oor, dan heeft u een beetje een gevoelsmatig idee. Het is dus niet dit, een aantal variaties is dit. Dus ook niet dit. En dan mij na te zeggen nadat ik straks het formulier heb voorgelezen: Zo waarlijk helpe mij God Almachtig! Kiest u voor de belofte, dan hoeft u eigenlijk met uw lichaam niets te doen. Uw handen mogen best langs uw lijf naar beneden zakken en dan zegt u mij na: Dat verklaar en beloof ik! Dus dat zal allemaal denk ik niet zo moeilijk moeten zijn. Mocht het hier en daar een keer fout gaan, dan doen we het overnieuw. Geen man overboord. De bedoeling is overigens dat als ik iedereen beëdigd heb, ik dan een kort verhaal zal houden en daarna zullen we tot schorsing overgaan. Dan kunt u en uw familieleden elkaar nog feliciteren of anderszins. Wilt u wel de bel in de gaten houden, want als die afgaat heropen ik daarna de vergadering voor een aantal andere agendapunten die we nog met elkaar te doen hebben. Maar we gaan nu eerst beginnen met het beëdigen van de raadsleden. De griffier zal in alfabetische volgorde de namen noemen. Maar ik ga eerst het formulier voorlezen.

Leden van de gemeenteraad. Door de gemeenteraad, de oude gemeenteraad, is tot uw toelating als lid van deze vergadering besloten. Voordat u uw functie kunt uitoefenen moet u overeenkomstig artikel 14 van de Gemeentewet in de vergadering in handen van de voorzitter de eed of de verklaring en belofte afleggen. U hebt daarvoor de volgende mogelijkheden zoals ik net aangaf. U kunt mij straks nazeggen: Zo waarlijk helpe mij God Almachtig, als u de eed aflegt. Maar u kunt ook gewoon zeggen: Dat verklaar en beloof ik, als u de belofte doet. Het is overigens uitsluitend toegestaan de wettelijk voorgeschreven tekst voor de eed of de verklaring of belofte uit te spreken. Andere alternatieven zijn niet toegestaan. De tekst ligt voor u, zoals ik net zei. Ik zal zo meteen het formulier dan ook voorlezen. Ik zal dat twee keer doen, één keer voor de eed en één keer voor de belofte. De tekst voor de eed luidt als volgt:

'Ik zweer dat ik, om tot lid van de raad benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik zweer dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.

Ik zweer dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van de raad naar eer en geweten zal vervullen.'

Als u kiest voor deze optie, dan zegt u straks vanuit uw plek: Zo waarlijk helpe mij God Almachtig.

De tekst voor de belofte lijkt er enigszins op, maar is op een aantal woorden net iets anders.

'Ik verklaar dat ik, om tot lid van de raad benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.

Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van de raad naar eer en geweten zal vervullen.'

En dan zegt u daarna: Dat verklaar en beloof ik. Volgens mij is het vrij eenvoudig. Als de griffier ons helpt met het voorlezen van de namen dan gaan we in alfabetische volgorde van start.

De **GRIFFIER**. Mevrouw Abrahamse.

De **VOORZITTER**. Wilt u eerst gaan staan en de microfoon aanzetten.

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd). Dat verklaar en beloof ik!

De **VOORZITTER**. Van harte gefeliciteerd. U kunt de microfoon weer uitzetten.

De **GRIFFIER**. De heer Achbar.

De heer **ACHBAR** (denk). Dat verklaar en beloof ik!

De **VOORZITTER**. Van harte gefeliciteerd.

De **GRIFFIER**. De heer Balwantsingh.

De heer **BALWANTSINGH** (pvda). Dat verklaar en beloof ik!

De **GRIFFIER**. De heer Becker.

De heer **BECKER** (vvd). Dat verklaar en beloof ik!

De **GRIFFIER**. De heer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl). Zo waarlijk helpe God mij Almachtig!

De **VOORZITTER**. Twee vingers zijn genoeg.

De heer **BILJOEN** (gl). Sorry, nog een keer.

De **VOORZITTER**. En zo waarlijk helpe mij God Almachtig!

De heer **BILJOEN** (gl). Zo waarlijk helpe mij God Almachtig!

De **VOORZITTER**. Hartelijk dank.

De **GRIFFIER**. Mevrouw Bruin.

Mevrouw **BRUIN** (lr). Dat verklaar en beloof ik!

De **VOORZITTER**. Gefeliciteerd.

De **GRIFFIER**. De heer Ceulemans.

De heer **CEULEMANS** (lr). Dat verklaar en beloof ik!

De **VOORZITTER**. Wilt u nog even recht gaan staan want de fotograaf heeft u volgens mij nog niet goed genoeg.

De heer **CEULEMANS** (lr). Dat verklaar en beloof ik!

De **VOORZITTER**. Blijft u nog even staan. Heel goed, hartelijk dank. Wij willen u niet missen. Nog even recht blijven staan hè.

De **GRIFFIER**. Mevrouw Coenradie.

Mevrouw **COENRADIE** (lr). Dat verklaar en beloof ik!

De **VOORZITTER**. Heel goed, gefeliciteerd.

De **GRIFFIER**. De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Dat verklaar en beloof ik!

De **VOORZITTER**. Gefeliciteerd.

De **GRIFFIER**. De heer Van Dommelen.

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd). Dat verklaar en beloof ik!

De **VOORZITTER**. Gefeliciteerd.

De **GRIFFIER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Dat verklaar en beloof ik!

De **VOORZITTER**. Gefeliciteerd.

De **GRIFFIER**. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Dat verklaar en beloof ik!

De **VOORZITTER**. Gefeliciteerd.

De **GRIFFIER**. De heer Engberts.

De heer **ENGBERTS** (pvda). Zo waarlijk helpe mij God Almachtig!

De **VOORZITTER**. Gefeliciteerd.

De **GRIFFIER**. Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Zo waarlijk helpe mij God Almachtig!

De **VOORZITTER**. Gefeliciteerd.

De **GRIFFIER**. De heer De Haan.

De heer **DE HAAN** (d66). Dat verklaar en beloof ik!

De **VOORZITTER**. Van harte.

De **GRIFFIER**. Mevrouw Hoogwerf.

Mevrouw **HOOGWERF** (lr). Dat verklaar en beloof ik!

De **VOORZITTER**. Van harte.

De **GRIFFIER**. Mevrouw De Jong.

Mevrouw **DE JONG** (bij1). Dat verklaar en beloof ik!

De **VOORZITTER**. Van harte.

De **GRIFFIER**. De heer Karremans.

De heer **KARREMANS** (vvd). Dat verklaar en beloof ik!

De **VOORZITTER**. Van harte.

De **GRIFFIER**. De heer Kind.

De heer **KIND** (volt). Dat verklaar en beloof ik!

De **VOORZITTER**. Van harte.

De **GRIFFIER**. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Dat verklaar en beloof ik!

De **VOORZITTER**. Van harte.

De **GRIFFIER**. De heer Kuzu.

De heer **KUZU** (denk). Dat verklaar en beloof ik!

De **VOORZITTER**. Van harte.

De **GRIFFIER**. De heer Lansink-Bastemeijer.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Dat verklaar en beloof ik!

De **VOORZITTER**. Van harte.

De **GRIFFIER**. De heer Leewis.

De heer **LEEWIS** (gl). Dat verklaar en beloof ik!

De **VOORZITTER**. Van harte.

De **GRIFFIER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Dat verklaar en beloof ik!

De **VOORZITTER**. Van harte.

De **GRIFFIER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Dat verklaar en beloof ik!

De **VOORZITTER**. Van harte.

De **GRIFFIER**. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). Dat verklaar en beloof ik!

De **VOORZITTER**. Van harte.

De **GRIFFIER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Dat verklaar en beloof ik!

De **GRIFFIER**. Mevrouw Nunnely.

Mevrouw **NUNNELY** (d66). Zo waarlijk helpe mij God...

De **VOORZITTER**. Uw andere hand.

Mevrouw **NUNNELY** (d66). Sorry?

De **VOORZITTER**. Uw andere hand graag.

Mevrouw **NUNNELY** (d66). Ik ben links. Zo waarlijk helpe mij God Almachtig!

De **GRIFFIER**. De heer Oostdijk.

De heer **OOSTDIJK** (fvd). Dat verklaar en beloof ik!

De **VOORZITTER**. Van harte.

De **GRIFFIER**. Mevrouw Van de Peppel.

Mevrouw **VAN DE PEPPEL** (pvdd). Dat verklaar en beloof ik!

De **VOORZITTER**. Van harte.

De **GRIFFIER**. Mevrouw Reitema.

Mevrouw **REITEMA** (pvda). Dat verklaar en beloof ik!

De **VOORZITTER**. Van harte.

De **GRIFFIER**. De heer Van Schaik.

De heer **VAN SCHAIK** (lr). Dat verklaar en beloof ik!

De **VOORZITTER**. Van harte.

De **GRIFFIER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Zo waarlijk helpe mij God Almachtig!

De **VOORZITTER**. Van harte.

De **GRIFFIER**. De heer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). Dat verklaar en beloof ik!

De **VOORZITTER**. Van harte.

De **GRIFFIER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Dat verklaar en beloof ik!

De **VOORZITTER**. Van harte.

De **GRIFFIER**. De heer Verhoef.

De heer **VERHOEF** (lr). Dat verklaar en beloof ik!

De **VOORZITTER**. Van harte.

De **GRIFFIER**. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Zo waarlijk helpe mij God Almachtig!

De **VOORZITTER**. Van harte.

De **GRIFFIER**. Mevrouw Vlasblom.

Mevrouw **VLASBLOM** (bij1). Dat verklaar en beloof ik!

De **VOORZITTER**. Van harte.

De **GRIFFIER**. Mevrouw Vlieger.

Mevrouw **VLIEGER** (gl). Dat verklaar en beloof ik!

De **VOORZITTER**. Van harte.

De **GRIFFIER**. De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Zo waarlijk helpe mij God Almachtig!

De **VOORZITTER**. Van harte.

De **GRIFFIER**. De heer Vreugdenhil.

De heer **VREUGDENHIL** (lr). Zo waarlijk helpe mij God Almachtig!

De **VOORZITTER**. Van harte.

De **GRIFFIER**. De heer De Waard.

De heer **DE WAARD** (lr). Dat verklaar en beloof ik!

De **VOORZITTER**. Van harte.

De **GRIFFIER**. Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Zo waarlijk helpe mij...

De **VOORZITTER**. Graag de vingers sluiten.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Zo waarlijk helpe mij God Almachtig!

De **VOORZITTER**. Hartelijk dank.

De **GRIFFIER**. De heer Yigit.

De heer **YIGIT** (denk). Dat verklaar en beloof ik!

De **VOORZITTER**. Van harte.

De **GRIFFIER**. En mevrouw Zeegers.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66). Dat verklaar en beloof ik!

De **VOORZITTER**. Van harte gefeliciteerd. De spanning is te snijden. Als we niet een tapijt hadden, dan hoorde je een speld vallen. U gaat het allemaal ondergaan vandaag, dus neem het ervan, zou ik zeggen, en familieleden ook.

3. Installatierede van de burgemeester

De **VOORZITTER**. Leden van de raad van Rotterdam. Van harte gefeliciteerd met uw beëdiging als raadslid van deze mooie stad. Een stad met geweldige vleugels, die in staat is te vliegen maar ook stevige poten heeft waarop het ook staat. Een stad waarvan ik u rustig kan zeggen dat er in bestuurlijk Nederland met enige regelmaat naar wordt gekeken. En waarom? Omdat het een spraakmakende stad is. Omdat hier spraakmakende politici zijn en omdat er met enige regelmaat – en daar ben ik heel blij mee – naar onze stad ook goed wordt geluisterd, waar dan ook. En dat bestuur gaat u straks met elkaar uitmaken. Velen denken dat als we spreken over het stadsbestuur, we het dan hebben over de mensen die aan deze kant van de tafel zitten. Dat is niet zo. Het stadsbestuur is in de eerste plaats de raad en het college complementeert dat. Maar u bent het stadsbestuur. Knoop dat goed in uw oren. Als een verslaggever een keer iets opschrijft en hij noemt het stadsbestuur en verwijst eigenlijk naar een wethouder, dan heeft hij het niet goed gedaan. Ze luisteren vandaag ook mee. Het zijn van raadslid in Rotterdam heeft grote voordelen maar kan ook nadelen hebben. Het voordeel is dat u zich geen dag hoeft te vervelen. Als u niet weet hoe dat zit, vraagt u het aan mevrouw Verkoelen. Die verveelt zich echt geen dag. Als u wilt weten hoe zwaar dat is, vraagt u het eens aan de heer Vonk. Veel op je schouders, een kleine fractie, maar ook effectief kunnen zijn. Vraag dat ook aan het raadslid van het jaar van de afgelopen raadsperiode. We hebben alle exemplaren in huis om je aan te kunnen spiegelen op een manier zoals jij dat graag zou willen doen als raadslid. Een internationale stad met een groot speelveld waarin je te maken krijgt met heel kleine dingen, maar ook met gigantisch grote dingen die raken aan geopolitieke verhoudingen. Die resoneren in deze stad, raken de haarvaten van onze stad, maken onze bewoners blij maar soms ook verdrietig en leiden tot een grote mate van betrokkenheid. Er was een Amerikaanse senator die ooit zei: 'All politics is local.' Met 175 nationaliteiten in deze stad, wat er ook gebeurt elders in de wereld, we voelen het. Rellen in Gaza, demonstraties in Rotterdam. Oorlog in Oekraïne, vluchtelingen in Rotterdam. En alles wat ertussen ligt aan andere fenomenen. Maar ook een

carnaval in Zuid-Amerika, een carnaval in Rotterdam. Dus we hebben al die weerspiegelingen van de wereld en die komen hier op onze eigen manier terug en die moeten digesten, daar moeten we mee omgaan. Wat u vindt, wat u doet, believe me, het doet ertoe. Het maakt verschil voor de Rotterdammers. En daarmee kom ik dan ook op het nadeel van het zijn van raadslid van deze prachtige stad. U staat in de schijnwerpers en soms kan het zijn dat je zelfs in een glazen kooi terecht komt. Andere landen spreken dan over een gouden kooi. Waar soms ontsnappen lastig is als je je commitments hebt uitgesproken en ook als je dingen zegt waar andere mensen het niet altijd mee eens zijn, kun je op weerstand rekenen en soms is dat ten onrechte. Dat voelt dan zo. Maar dan toch, de buitenwereld kan zwaar op je drukken. Zwaarder dan je soms kunt verdragen. En dan is elkaar tot steun zijn zinvol. Helaas gaat dat niet altijd zo. Helaas sta je er soms alleen voor en dan moet het ook kunnen. Het kan er soms verbaal sterk aan toe gaan in deze raad, waarbij we elkaar soms de maat nemen. Het kan soms ook buiten de raad leiden tot geluiden van opposanten die iets anders vinden maar die dat niet altijd op een leuke manier tegen je zeggen en daarvoor soms het riool van de samenleving gebruiken, Twitter. Ik juich het toe dat volksvertegenwoordigers verantwoording afleggen op allerlei manieren en ook buiten deze raadzaal, maar ik juich zeker niet alle gebruikte middelen toe. Ik denk dat het belangrijk is om de onderlinge verhoudingen goed in de gaten te houden, hier en daarbuiten. Ik geef u één tip. Laat u zich nooit verlagen tot het niveau van riool. Dan is er veel schade berokkend. Dan hebben we elkaar beschadigd, besmeurd, en dan hebben we veel verloren met elkaar. Blijf boven de grond, blijf met elkaar netjes spreken. U bent volksvertegenwoordiger en u geeft het goede voorbeeld aan de samenleving. U vertegenwoordigt niet alleen de Rotterdammers maar u vertegenwoordigt ook de rechtsstaat en de rechts- en spelregels van die rechtsstaat. En ook het fatsoen dat hoort bij die samenleving. Niet alleen de normen, die staan in de wet, maar ook hechten we veel aan de waardenstelsels. U heeft een voorbeeldfunctie en het maakt uit of u bij een rood stoplicht staat te wachten of er doorheen loopt. Mensen kijken ernaar. En ik doe zelf één belofte. Ik heb in de gesprekken met verschillende van u gezegd: er bestaat geen maatschappelijk werker voor raadsleden. Maar mag ik dat voor u zijn? Ik wil dat graag zijn als u daar behoefte aan heeft. Ik heb een kamer zonder oren. Ook al heeft de heer Simons weleens getracht door middel van een motie het besprokene in mijn kamer hier te berde te brengen, juist het feit dat die kamer geen oren heeft, maakt het mogelijk dat we elkaar kunnen spreken over netelige kwesties die soms de mens achter de politicus raken. Het raadswerk is enerverend. Het kan enorm veel van je vergen. En het kan ten koste gaan van andere dingen die in het leven ook belangrijk zijn. Gezin, vriendschap, familie. U heeft ongetwijfeld het interview van Jeroen Postma en Tim Versnel gelezen in het AD van afgelopen dagen. Jeroen zegt daarin: "Het kan niet allemaal zoals we het nu georganiseerd hebben. Ik ben vorig jaar vader geworden en toen kwam het besef: dit gaat niet meer. Nooit een lege avond. Dat houdt een keer op." Versnel voegt daaraan toe: "We doen het onszelf allemaal aan. Neem die enorme diarree aan moties. Elke raadsvergadering weer een stuk of honderd. Veruit de meeste moties leiden tot niets. Dan denk ik: waarom doen we dit?" Einde citaat. De ervaren raadsleden onder u zullen de terugblik van Tim en Jeroen deels of geheel beamen. Met alle politiek-bestuurlijke dynamiek in Rotterdam zal het raadslidmaatschap nooit een 9-tot-5-baan zijn. Maar u kunt wel goede werkafspraken met elkaar maken, zodat er minder van uw kostbare tijd verloren gaat. Uw werk is al complex genoeg. Ik geef daarom de raad ook een welgemeend advies. Kijk alstublieft nog een keer goed naar de wijze waarop u het raadswerk heeft georganiseerd de afgelopen jaren en kijk goed waar nog verbeteringen mogelijk zijn. En kijk dan met name goed daar waar u kunt snoeien in tijdrovende activiteiten en meer tijd kunt overhouden voor het echte politieke debat. In Afrika zeggen ze: nieuwe boeren, nieuw zaaigoed, nieuwe ploegen, hopelijk ook nieuwe oogst. En de wereld is al moeilijk genoeg, buiten Rotterdam, in Rotterdam zelf. We volgen allemaal het nieuws over de Russische invasie in Oekraïne met grote zorg. Escalatie dreigt, de uitkomst is ongewis.

En veel mensen met weinig geld maken zich grote zorgen over de astronomische kostenstijgingen van de afgelopen maanden. We leven mee met de Oekraïners en proberen de vluchtelingen zo goed mogelijk op te vangen. We hopen dat de EU-sancties en de andere sancties van de wereld toch bij zullen dragen aan een snelle en goede afloop van die oorlog. Tegelijkertijd maken we ons zorgen over de gevolgen daarvan voor onze economie, voor onze haven, voor andere grote vraagstukken waar we mee zitten. Net als u ben ik onder de indruk van de standvastigheid van de Oekraïners. Het land was zeker heel lang geleden niet het toonbeeld van een optimaal functionerende rechtsstaat, maar de mensen daar hebben het afgelopen decennium goede vorderingen met elkaar gemaakt. En wat ze gebouwd hebben willen ze in alle bescheidenheid zelfs met hun leven verdedigen. Ze laten zien hoe sterk je kunt zijn als je met elkaar waarden deelt. Dat zelfs een tank tot stilstand gebracht kan worden door een enkeling die daarvoor gaat staan. Dat staat voor standvastigheid. Dat je met eensgezindheid bergen kunt verzetten, kloven kunt dichtten, transities een zwieper kunt geven. En ik kan het niet mooier zeggen dan de gewezen stadsdichter Derek Otte, die op mijn verzoek een gedicht had geschreven in de afgelopen twee weken voor het moment op het plein achter het museum afgelopen keer. En die tekst mocht ik namens hem ook voorlezen en dat wil ik graag hier herhalen vandaag. Het is zo symbolisch voor wat je met elkaar kunt organiseren als je de kracht van elkaar weet te benutten.

'We kunnen samen hier samen zoveel beter. Weliswaar in het ogenschijnlijk klein met durven spreken na durven weten van hoe verschrikkelijk de mens kan zijn door anders te doen dan hoe we deden bij onrecht waar en jegens wie dan ook. Door een zijden draadje zelf te wezen, een beetje liefde, een sprankje hoop, tot gelijkenissen, tot gelijkenissen niet meer deren bij wat we voelen van andermans pijn. Zouden we zo onze vrijheid eren, zouden levens een stuk gelijk zijn. Laat dit een dag zijn waarop we samen steun betuigen, maar ook hardop dromen en vreedzaam vechten voor idealen van mededogen naar mede pogen.'

Vreedzaam vechten voor onze idealen. Daar bent u voor gekozen. En ik heb altijd geleerd dat idealen lastig zijn te behalen. Maar dat belet je niet om te pogen er zo dichtbij mogelijk te komen. En dat gaat u doen de komende jaren, idealen najagen. En dat gaat u proberen eerst met uw eigen geestverwanten te doen en daarna buiten de kring van eigen geestverwanten. Verbanden smeden, daar zijn volksvertegenwoordigers goed in. We kennen allemaal wel iemand die direct of indirect slachtoffer is geworden van bijvoorbeeld systeemdenken. Van bezuinigingen of doorgeschoten marktwerking bij overheidsinstanties, zorgverzekeraars, woningcorporaties, banken enzovoorts. Die mensen gaan bij u aan de bel trekken. Want bij de overheid of lokaal bestuur was jarenlang bijvoorbeeld automatisering het mantra. En dat is nodig om onze systemen effectief en efficiënt te maken. Maar die systemen vervangen de menselijke maat niet. Ze zijn nog niet genoeg in staat om na te denken over gevolgen van maatregelen. Niet. Maar ook kwetsbare jeugd, kwetsbare ouderen. Wat dacht u van al die Rotterdammers met een kleurtje? Racisme, discriminatie, zijn niet te herkennen via computersystemen. Die zorgen ervoor dat soms zaken goed kunnen lopen maar doen niets met de menselijke maat. En wat dacht u van die wezens in onze samenleving die niet kunnen klagen? De natuur, de dieren. Voor al die fenomenen en mensen hebben we de zorg de komende vier jaar. U pakt deels de draad op waar de vorige raad hem heeft laten liggen. Al dan niet met dezelfde naald. U gaat sommige dingen repareren met de draad en naald, omdat u vindt dat dat toch niet goed gegaan is. Maar u gaat met de draad en naald weer nieuwe creaties maken en daarmee Rotterdam weer opnieuw inkleuren. Zo kan draad en naald symbool zijn voor nieuwe creaties die we met elkaar wensen voor de komende jaren. En dan is dat een groot schip in Rotterdam. Dat laat zich niet zomaar manoeuvreren om ineens compleet de koers te verleggen. Maar vergeet niet dat je de koers kunt verleggen met een duimpje dat wij zijn, van een paar centimeter. Als je dat lang volhoudt, zou de uitslag daarvan toch groter kunnen zijn dan je denkt. En het gaat soms inderdaad om de kleine

koerswijzigingen. Hopelijk draagt het bij aan het verstevigen van het vertrouwen in de politiek. Om in elk geval te zorgen dat mensen het gevoel hebben: mijn pijn is erkend. Ik zei in de afscheidsraad de afgelopen keer dat de Amerikanen dat zo mooi zeggen dat je pas een goede volksvertegenwoordiger bent als je ook kunt laten zien dat je de pijn van de kiezers ook kunt voelen en er niet alleen overheen gaat. Er is een prachtig mooi spotje op de radio van een uitvaartondernemer. Ik weet niet of u het gehoord hebt. Een mevrouw belt een collega om te komen vervangen want er is een gat gevallen in de organisatie en hij zegt: 'Sorry, ik kan niet komen.' Je hoort de aarzeling in zijn stem. 'Een goede vriend van mij is overleden, ik kan niet komen werken.' En degene die belt, waarschijnlijk die het rooster maakt, in plaats van nog eens door te vragen hoe dat nu gegaan is en wie is dat en wat er aan de hand is, zei ze: 'Oké, ja vervelend, ik ga iemand anders bellen.' Voel je de pijn van degene met wie je in gesprek bent? Ik vind het zo exemplarisch voor wat ik hier wilde zeggen, dat ik graag dat spotje wilde aanhalen. Voelen wij de pijn van de mensen voor wie wij staan? Maar voelen wij ook de vreugde van de mensen voor wie wij staan? Want de stad is niet alleen maar pijn, de stad is ook vreugde. We willen ook graag vooruit. Maar we willen graag samen vooruit. Hoe nemen we die kar mee? En dan heeft u nog een bijzondere opdracht. Met die lage opkomst van 40%, 38%, 39%, is het van grote betekenis dat u weet de 60% die niet gestemd heeft voldoende aangehaakt te blijven. Dat u ook in de geest van in dit bijzondere geval de meerderheid die niet gestemd heeft en hen in voldoende mate mee kunt nemen in uw besluitvorming straks. We weten onvoldoende waarom dat zo gegaan is. U gaat er met elkaar nog over spreken, maar één ding weten we zeker. Rotterdam kent heel veel mensen die financieel in de problemen zijn, die uw aandacht gaan vragen straks. Ondanks al die mooie rijkdom die we in de stad hebben, maar ook de rijkdom in de mensen zelf, al die mooie glimmende hoogbouw, vernieuwingsdrang, creativiteit, energietransitie et cetera. Aandacht voor mensen die bescherming nodig hebben zullen we denk ik de komende periode in voldoende mate moeten blijven mobiliseren. Wij zijn één en een ondeelbare stad, hoe dik je portemonnee ook mag zijn. We zijn de stad met bewoners die ondersteuning nodig hebben maar ook voor hen die het leven willen vieren en voor al die fenomenen moeten we in de stad ruimte bieden. We zijn een stad die gewenst is bij heel veel migranten in de wereld. Het is een aantrekkelijke stad. Er komen veel mensen op ons af. En voor al die mensen die hier legaal verblijven wensen wij één goede en solide samenleving te maken. Ook zij mogen niet het gevoel hebben tweederangsburger te zijn. Die 60% houdt mij in ieder geval bezig. Waarom? Waarom zo weinig mensen de kleine moeite van het stemmen niet hebben genomen. Daar zullen allerlei redenen voor zijn. Het houdt mij als burgervader van de stad erg bezig. Maar het draait ten slotte in de samenleving om een fatsoenlijk leven. Iedereen wil een fatsoenlijk leven. Niemand wil onder een brug slapen. Ik vind het altijd zo bijzonder dat men vroeger, omdat men in Parijs het fenomeen van de clochards niet aankon, verzonnen heeft dat het een leefstijl is om buiten te slapen. Wat een onzin. Niemand wil buiten slapen. Iedereen wil graag in een warm bed en niet onder een brug slapen. Als we met elkaar als beeldspraak vasthouden dat iedereen recht heeft op een fatsoenlijk leven, dan doen we het goed met elkaar. En ja, het is wel een recht, zover ga ik. Bestaansfatsoen is een recht. Ik heb er alle vertrouwen in dat de kennis van degenen die in de vorige raad hebben gezeten in voldoende mate ook weet door te sijpelen naar de nieuwe raad. Maar dat ook de creativiteit en de nieuwe ideeën van de nieuwkomers in deze raad in voldoende mate weten de andere geesten te bereiken. Die bevruchting, dat zou zo mooi kunnen zijn, oude en nieuwe ideeën bij elkaar. Volgens mij is dat een goede basis, zijn het goede ingrediënten voor een mooie gemeenteraad, voor heel veel inhoudelijke debatten waar het altijd om de inhoud gaat, altijd om de bal, nooit om de man. Ik hoop dat ik als voorzitter van uw raad nooit in de positie hoef te komen om voor een belediging de hamer te hanteren. Ik wens u veel succes bij het werk van uw raad, veel wijsheid bij het vertegenwoordigen van degenen die gekozen hebben en degenen die niet gekozen hebben.

En weet één ding zeker: Rotterdam wacht op uw daden. Dank u wel. Ik heb nu de belangrijkste taak om deze vergadering kort te schorsen.

(De vergadering is geschorst.)

4. *Vaststelling van de agenda voor de buitengewone raadsvergadering van 30 maart 2022*

De **VOORZITTER**. Ik heropen de vergadering. Ik hoop dat u een aangenaam halfuur achter de rug heeft en dat u uw gasten nog heeft kunnen bedienen. Aan de orde is agendapunt 4, vaststelling van de agenda voor de buitengewone raadsvergadering van vandaag, 30 maart 2022. De heer Engberts heeft mij gevraagd aan het begin van deze vergadering nog even het woord te mogen voeren. Mijnheer Engberts.

De heer **ENGBERTS** (pvda). Ja, dank u wel voorzitter. Op deze verder natuurlijk heel feestelijke middag wilde ik graag iets persoonlijks kwijt over de verkiezingsuitslag. Ik heb na de stemmingen, na de stemdagen, dagenlang met buikpijn rondgelopen over de opkomstpercentages. Als die niet boven de 39% komen en in sommige wijken onder de 20%, dan zijn we wel geïnstalleerd maar ik vroeg me wel af, voorafgaand, hoe voel ik mij gelegitimeerd en met welk recht ga ik mij als volksvertegenwoordiger vier jaar lang door deze stad bewegen? We kunnen de verkiezingen niet overdoen, dus we zitten er de komende vier jaar mee. Maar we kunnen wel iets anders doen. We kunnen het serieus nemen en we kunnen kijken wat hier nu gebeurd is. Wat zit hieronder en wat kunnen we doen om het beter te maken? We gaan het er over drie weken in de raad over hebben en heel graag had ik het vandaag alvast gedaan. Ik had met Robert Simons, de nestor maar ook fractievoorzitter van Leefbaar Rotterdam, samen ook wat voorbereid, maar het past vandaag niet. Maar ik denk wel dat we het over drie weken echt moeten doen, dat we de opdracht die wij als raad willen geven om het te onderzoeken moeten oppakken met elkaar en dat we er ook geen bureauwerk van maken, van: ach we weten al zoveel. Maar dat we dit samen met de stad ook doen, samen met Rotterdammers uit alle groepen. Want de stemmers en de niet-stemmers, uiteindelijk zitten we hier voor alle Rotterdammers en ondanks al mijn aarzelingen die ik de dagen daarna had, voel ik dat dan toch.

De **VOORZITTER**. De heer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). Ja, dank voorzitter en dank Co voor de mooie voorzet. Wat mij betreft ligt de bal nu op de stip. Die heb jij erop gelegd, dank daarvoor. En dan kunnen we hem over drie weken tijdens de vergadering wat mij betreft gewoon in het doel schieten en dan gaan we ermee aan de slag.

De **VOORZITTER**. Wenst iemand anders het woord op dit punt? Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Ja, ik vind het heel aardig van de heer Engberts, maar ik wil dan denk ik toch namens de rest zeggen dat het niet de woorden van alleen de heer Engberts of de woorden van alleen de heer Simons zijn, maar dat de hele raad dit deelt en dat wij met zijn allen al in de apps en dergelijke het hierover gehad hebben. Anders blijft bij mij een beetje hangen dat de heer Engberts een unheimisch gevoel had, maar ik denk dat ik dat wel kan zeggen voor 45 raadsleden. Ik wil dus wel duidelijk melden dat we hier met z'n allen iets mee moeten en dat we dat ook met zijn allen besloten hebben.

De **VOORZITTER**. Akkoord. Iemand anders? Over een week of drie begrijp ik, in de eerstvolgende raadsvergadering gaan we het gesprek over dit onderwerp hernemen. Ik verzoek de griffier dit punt op de agenda te zetten.

Een belangrijk deel van de rest van de agenda die ons vanmiddag rest, bestaat uit stemmingen als gevolg van beoogde benoemingen. Ik denk dat het goed is dat ik alvast daarom ook een stembureau zou willen benoemen om al die stemmingen straks met ons te kunnen doen. Ik benoem als voorzitter mevrouw Verkoelen en als leden de heer Vonk, de heer Segers-Hoogendoorn en de heer Becker. Een mix van oud en nieuw. U bent van harte gefeliciteerd met deze eervolle taak.

5. *Het voorstel tot benoeming van plaatsvervangend voorzitters van de gemeenteraad*

De **VOORZITTER**. Mag ik stilte in de raadzaal alstublieft? Ik ga u proberen te gidsen bij het uitbrengen van uw stem. Agendapunt 5, het voorstel tot benoeming van plaatsvervangend voorzitters van de gemeenteraad. Vanuit de verschillende fracties zijn leden voorgedragen die zich kandidaat hebben gesteld voor deze functie van plaatsvervangend voorzitter. Ik wil die kandidaten vragen zich eerst kort aan u te presenteren en hun motivatie toe te lichten vanaf de kathedraal en aan te geven waarom zij heel graag vicevoorzitter van de raad willen worden. Dat helpt u straks bij de oriëntatie omtrent de stemmingen. Ik heb vier kandidaten. Dat zijn mevrouw Kockelkoren, mevrouw Mohamed-Hoesein, mevrouw Nunnely en de heer Van Schaik. Omdat dit natuurlijk een open inschrijving is, check ik om te beginnen eerst of er nog meer kandidaten zijn in de raad die zich wensen op te geven om gekozen te worden tot vicevoorzitter van de raad. Ik kijk en ik kijk en ik kijk. Dat is niet het geval. Dan beginnen we met mevrouw Kockelkoren. Wellicht dat u kort kunt aangeven waarom u vicevoorzitter van de raad wenst te worden.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Voorzitter, dank u wel. Ik zie u niet helemaal door de bloemen. Geachte raad, ik heb me gekandideerd als plaatsvervangend voorzitter van uw gemeenteraad. De burgemeester zei het daarnet in zijn toespraak al heel mooi, vreedzaam samen vechten voor idealen, dat is waarvoor wij hier allemaal zitten. Ik vind het ook ontzettend eervol dat wij net als 45 raadsleden benoemd zijn om die taak voor de Rotterdammers te mogen vervullen. En ook voor die 60% van de Rotterdammers die niet gestemd heeft, maar die we wel met elkaar mee willen nemen in onze besluitvorming voor de komende vier jaar. Het middel waarmee wij dat kunnen doen is het faciliteren van een zo goed mogelijk debat hier in deze gemeenteraad. Een debat waarin de stem van alle Rotterdammers zo goed mogelijk naar voren kan worden gebracht. En ik zie het als de taak van de voorzitter om de pluriformiteit van de raad en de Rotterdammers de ruimte te geven. De afgelopen vier jaar had ik ook al de eer om raadslid te mogen zijn van deze mooie raad. Ik was in die afgelopen vier jaar voorzitter van de subcommissie Bestemmingsplannen, dus heb al een beetje mogen proeven aan het voorzitterschap, heb ook al een aantal keren in de mooie stoel van de burgemeester plaats mogen nemen. Daarbij heb ik ook een aantal keren de commissie Bouwen, Wonen en Buitenruimte als plaatsvervangend voorzitter mogen voorzitten. Ik heb dat met heel veel plezier en genoeg gedaan. Het faciliteren van een open debat, dat is je rol als voorzitter en ik zou het eervol vinden om dat nog een periode te mogen doen en daarom heb ik mij gekandideerd. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank u. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Geachte voorzitter. Dank u dat u mij het woord geeft. Maar een raadslid het woord geven zonder een tijdslimiet, dat is altijd een uitdaging. Het vergt moed en vertrouwen.

De **VOORZITTER**. Ik heb de hamer.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Zo ken ik de voorzitter weer. Voorzitter, met uw goedvinden wend ik mij tot de raadsleden in de zaal. Edelachtbare raadsleden, beste collega's, voor u ligt een formulier waarmee u zo meteen uw eigen waarnemend voorzitter kunt kiezen. Mijn naam is Natasha Mohamed-Hoesein en ik heb heel graag dat u die naam invult. Daarom sta ik natuurlijk hier. Maar wat ik vooral wil meegeven is dat ik denk dat ik in staat ben om de rol te vervullen van waarnemend voorzitter. En waarom? Ik ben de afgelopen raadsperiode niet alleen waarnemend voorzitter geweest in de commissie Zorg, Onderwijs, Cultuur en Sport, maar ik heb ook verschillende commissies, werkgroepen en begeleidingsgroepen mogen begeleiden en mogen voorzitten. Die ervaringen, zowel als raadslid als als voorzitter maken dat ik toch wel een beetje voorbereid ben op deze rol, maar daardoor ook evenzeer begrip heb voor de rol die de voorzitter heeft als voor de rol die u hebt als raadslid. Ik heb de afgelopen periode ook voorbeelden gezien van andere voorzitters, waar ik waardevolle lessen uit trek. Ik laat even in het midden of het altijd positieve of negatieve waren, maar ik heb er lessen uit getrokken en dat is het belangrijkste. Wat ik u wil meegeven zijn de accenten die ik in de komende periode wil leggen als u mij kiest als uw waarnemend voorzitter. Namelijk het waarborgen van een veilige ruimte, een ruimte waarin elke deelnemer in deze raad zich veilig voelt om zich te uiten, om de stem te zijn van de Rotterdammer waarvan we weten dat 60% daarvan niet is komen opdagen, maar wellicht door de uitnodiging die we nu doen, wel in deze raad aanwezig zal zijn. Voldoende ruimte krijgen, deelnemers, ook raadsleden, ook de wethouders, om zijn of haar standpunt duidelijk naar voren te kunnen brengen en duidelijk te kunnen verwoorden. Wat ik u beloof is dat ik mij maximaal zal inzetten om recht te doen aan het vertrouwen dat u mij geeft. Voorzitter, ik hoop dat ik ook uw vertrouwen om mij kort het woord te geven, niet heb geschaad en het kort heb gehouden. Dank u.

De **VOORZITTER**. Ik dank u zeer. Mevrouw Nunnely.

Mevrouw **NUNNELY** (d66). Het is nog wel een beetje wennen, maar dank u wel voorzitter voor het moment dat ik even kan vertellen waarom ik mij gekandideerd heb voor het plaatsvervangend voorzitterschap. Ik ben goed in staat om me in te leven in de ander. Mensenkennis, mijn ervaring en deskundigheid wil ik als plaatsvervangend voorzitter in de verschillende perspectieven inzetten en zodoende de ruimte bieden aan het debat. Ik heb aandacht en respect voor het raadslid en kan soms stevig zijn in het bewaken van grenzen. Proces, argument en inhoud, dat is waar het om draait in het debat. Dat hoorde ik u net ook al zeggen. De mens staat centraal, de menselijke maat mag terug, ook in het debat. En ik zal dat zeker aanmoedigen, erop toezien en mij absoluut verdiepen in deze rol. Rotterdammers zijn niet bang, gaan door tot ze gelijk krijgen. Maar gelijk hebben is wat wij samen moet fixen, om het debat ook voor alle Rotterdammers begrijpelijk te houden. Structuur, organisatie, representativiteit van de Rotterdamse raad, niet bang zijn om in te grijpen als het moet en als de orde gehandhaafd dient te worden. Debatteren en vergaderen vraagt om energie, concentratie en focus. Dat neem ik mee. Mijn Rotterdamse vrouwelijkheid neem ik mee, mijn Surinaamse temperament, mijn zorgzaamheid als moeder, mijn lef, durf en scherpe blik op de stad en de raad en om de Rotterdammer te dienen, respecteren zoals wij dat als raad kunnen verwerken en werken aan de Rotterdamse gelijkheid. Voorzitter, ik wil u danken voor deze minuten en ik reken op jullie stem.

De **VOORZITTER**. De heer Van Schaik.

De heer **VAN SCHAİK** (Irr). Voorzitter, dank u wel voor het woord. Gemeenteraad, mooi dat u hier bent. Dit is het mooiste gebouw waar je kan acteren voor de Rotterdammer. Want wij

zitten hier om het woord van de Rotterdammer mee te geven in de gemeenteraad. In 2006 tot 2014 heb ik in de deelgemeenteraad Prins Alexander gezeten in verschillende rollen van voorzitter. En toen ik in 2015 werd gekozen in de gemeenteraad omdat er een voorganger van mij opstapte en wegging vanwege een andere taak, toen waren mijn eerste vergaderingen tot 5 uur 's morgens. En dat was er niet één, het waren er twee. Ik dacht: waar ben ik in beland geraakt? Dat is één ding dat deze voorzitter niet wil. Deze voorzitter houdt van kort en snel vergaderen. Als je je punt wilt maken doe je dat in de commissie en hier tikken we het af waardoor we sneller kunnen vergaderen. Ik heb toen ik hier kwam als tweede voorzitter achter mevrouw Verkoelen mogen acteren en dat was echt prettig samenwerken. Dat ging heel goed en dat ging ook heel goed met de griffie. Daarna kwam er een plaats vrij in de commissie Veiligheid en Bestuur. Dat was natuurlijk heel mooi, want toen zat de burgemeester naast mij en ik op de stoel van de burgemeester. Het was natuurlijk ontzettend leuk om mee te mogen maken hoe dat ging. En naar wat ik heb begrepen hoop ik dat jullie op mij gaan stemmen als plaatsvervangend voorzitter van de burgemeester, want ik breng wel een berg ervaring mee. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). Ik heb toch nog even een vraag, want ik ben nog een beetje in verwarring hoe ik moet gaan stemmen.

De **VOORZITTER**. Dat ga ik u zo vertellen.

De heer **SIMONS** (lr). Nee, maar ik heb daar nog even een vraag over. Want het lijkt me heel handig als de mensen die zich net gekandideerd hebben, ook aangeven of ze gaan voor de eerste plaatsvervangend voorzitter of tweede of derde of vierde, want dan kunnen we gewoon gelijk de namen goed invullen en dan zijn we snel klaar. Over snel vergaderen gesproken. En ik heb toch ook begrepen dat ze, net zoals de vorige keer, toch gaan rouleren dus dat het ook in feite niet uitmaakt, maar dat is natuurlijk niet aan mij maar aan de voorzitters. Maar het is een voorstel van mij, ik weet niet of ik dat mag vragen of niet.

De **VOORZITTER**. U mag alles vragen maar we volgen wel de regels. Wat u straks doet met het husselen van vicevoorzitterschap in de praktijk, dat is helemaal aan u als raad. Dat heeft u de afgelopen jaren ook voortreffelijk gedaan. Alle vicevoorzitters kwamen op een bepaald moment aan bod. Dat is prima en volgens mij was iedereen daar tevreden over. Maar we gaan nu eerst een stemronde voor de eerste vicevoorzitter van de raad aan de orde laten komen. En als u niet in eerste aanleg direct iemand aanwijst met een meerderheid, 23 stemmen, wordt er opnieuw gestemd voor de eerste vicevoorzitter. Dus ik zeg het nog een keer, u hebt stembiljet A, daar gaat u een kandidaat aanwijzen die u wilt. Daar staan ze alle vier op en u kiest één persoon. Als u er meerdere aanwijst is het stembiljet ongeldig, dus u kiest één persoon die u graag als eerste vicevoorzitter van de raad wilt aanwijzen. Op stembiljet A. Haalt de kandidaat niet 23 stemmen, dan stemmen we nog een keer, totdat wij een eerste vicevoorzitter hebben. En daarna gaan we stemmen over de andere posities. De stemmen worden bij u opgehaald.

Volgens mij heeft de voorzitter een uitslag. Verwacht een lange dag.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER**. Mag ik van u de uitslag?

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). U krijgt de uitslag. Ik weet wat ik me vandaag op de hals heb gehaald. Zoals u weet moet er in dit soort rondes een meerderheid zijn. Ik ga u de cijfers

geven en u moet ook gelijk even luisteren en nog niets zeggen. Mevrouw Mohamed-Hoesein had 20 stemmen. De heer Van Schaik had 13 stemmen. Mevrouw Kockelkoren had 7 stemmen. Mevrouw Nunnely had 5 stemmen. Dat betekent dat we niet met meerderheid een eerste hebben gevonden. Dat betekent dat er nu een stemformulier uitgedeeld zal gaan worden en we wederom allemaal opnieuw voor de eerste plaatsvervangend voorzitter moeten gaan stemmen. Als dat niet lukt door een meerderheid dan gaan we een andere oplossing bedenken, maar nu nog één keer een ronde voor u allemaal.

De **VOORZITTER**. We gaan herstemmen. Hartelijk dank mevrouw Verkoelen. Wederom dus, een tweede stemronde, nog altijd voor de eerste vicevoorzitter van de raad. Mevrouw Verkoelen, voorzitter van het stembureau, we hebben een uitslag.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). We hebben een uitslag voorzitter. En u zult het nooit uit mijn mond horen de komende tijd, maar ik ben blij dat het 23-22 zeker overtreft. Ik ga het noemen. Mevrouw Mohamed-Hoesein 31 stemmen. De heer Van Schaik 12 stemmen. Mevrouw Kockelkoren 1 stem en mevrouw Nunnely ook 1 stem. Daarmee hebben we een eerste plaatsvervangend voorzitter van deze raad, mevrouw Mohamed-Hoesein.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein, hartelijk dank dat u bereid bent om deze stoel met enige regelmaat warm te houden. Dank u zeer. Dan gaan we nu met de resterende drie kandidaten stemmen voor de tweede vicevoorzitter, tenzij iemand zich terugtrekt. Dat doen wij met de namen van mevrouw Kockelkoren, mevrouw Nunnely en de heer Van Schaik, en daarvoor gebruikt u stembiljet B. Met andere woorden: u mag een van de drie namen opschrijven: Kockelkoren, Nunnely of Van Schaik. Het stembureau is nog steeds intact.

Mag ik u vragen te gaan zitten? Mevrouw Verkoelen, we hebben een uitslag?

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Ja hoor, en ook in deze tweede gaan we het met een 23-22 halen. De heer Van Schaik 23 stemmen. Mevrouw Kockelkoren 15 stemmen en mevrouw Nunnely 7 stemmen. Daarmee hebben we een tweede plaatsvervangend voorzitter aan de heer Van Schaik.

De **VOORZITTER**. Dank u wel. Mijnheer Van Schaik, van harte gefeliciteerd. Tweede vicevoorzitter van deze raad. Dank. Dan gaan we met de resterende twee namen, mevrouw Kockelkoren en mevrouw Nunnely de derde positie kiezen, de derde vicevoorzitter. Daarvoor gebruikt u stembiljet C. We hebben nog twee namen over, mevrouw Nunnely en mevrouw Kockelkoren.

Mag ik stilte in de raadzaal. Mevrouw Verkoelen, u heeft een uitslag?

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Ik heb een uitslag voorzitter. Er is gestemd. 1 blanco en met een grote meerderheid van 34 stemmen voor mevrouw Kockelkoren is mevrouw Kockelkoren de derde plaatsvervangend voorzitter van deze raad geworden. Er blijven er 10 over voor mevrouw Nunnely. En nu zou u zeggen dat we klaar zijn, want daarmee is mevrouw Nunnely automatisch de vierde geworden, maar de regels stellen toch dat u zult moeten stemmen, want misschien wilt u allemaal wel blanco stemmen. Dat zou ook kunnen, dus ook daarvoor gaan we nog een ronde doen.

De **VOORZITTER**. Deze procedure is vooral bedacht om de nieuwe raadsleden te leren oefenen met stemmen. U moet stembiljet D invullen en wij weten uit de statistieken dat wellicht iemand van u eerder stembiljet D heeft verprutst. Wij hebben er nog eentje over, die kan het komen halen. Wie is dat? Dat is mevrouw Mohamed-Hoesein. Geeft niks hoor, dat is een eerste les in nederigheid.

We hebben een uitslag. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Ja hoor, we hebben een uitslag. En we worden steeds creatiever naarmate we vaker moeten stemmen. De heer Vonk heeft 1 stem gekregen. De heer Achbar heeft 1 stem gekregen. En ondergetekende, mevrouw Verkoelen, heeft ook 1 stem gekregen. Er waren 5 blanco stemmen en daarmee is mevrouw Nunnely vierde plaatsvervangend voorzitter met 37 stemmen.

De **VOORZITTER**. Hartelijk dank. Het valt mij op dat niemand Elvis Presley op de lijst heeft ingevuld of zo, maar dat u altijd gekozen heeft uit beschikbare kandidaten in deze raadzaal. Er kunnen weleens gekke dingen gebeuren met dit soort stemmingen. Ik wil de vicevoorzitters hartelijk dankzeggen voor hun beschikbaarheid om de helpende hand te verlenen daar waar het nodig is. Ik beveel bij de raad aan de praktijk van de afgelopen jaren, ongeacht 1, 2, 3 en 4, regelmatig met elkaar die positie te ruilen, zodat iedereen af en toe aan bod kan komen. Dat vergroot de arbeidsvreugde. Ik heb dat zelf als voorzitter van uw raad als buitengewoon prettig ervaren. Maar dat is aan u om dat in de praktijk in te vullen. Hartelijk dank.

6. *Aanwijzing van de nestor van de gemeenteraad*

De **VOORZITTER**. Dan gaan we nu naar agendapunt 6, het aanwijzen van de nestor van de gemeenteraad. Ja, het is een hele rekenpartij. Dat wordt door andere omstandigheden bepaald dan door een democratische stem. In de eerste vergadering van een zittingsperiode dient de nestor te worden aangewezen. Ik stel u voor bij acclamatie de heer R.A.C.J. – Robert – Simons aan te wijzen als nestor. Hij heeft 12 zittingsjaren in de gemeenteraad. En dan zijn we nog niet klaar, want als de heer Simons verhinderd is, dan is de heer T.S.J. – Theo – Coşkun zijn vervanger. Hij heeft 11,5 zittingsjaren in de gemeenteraad.

7. *Het voorstel tot benoeming van een voorzitter en vier leden van de commissie tot onderzoek van de rekening*

De **VOORZITTER**. Dan zijn we bij agendapunt 7, het voorstel tot benoeming van een voorzitter en vier leden van de commissie tot onderzoek van de rekening. Graag de aandacht erbij houden. Vanuit verschillende fracties zijn leden voorgedragen die zich kandidaat hebben gesteld voor de functie van plaatsvervangend voorzitter. Ik wil de kandidaten vragen zich eerst kort te presenteren en hun motivatie toe te lichten vanaf de kathedra. Hoe dat moet, dat heeft u net al gezien. Ik doe dat in alfabetische volgorde, de namen noem ik eerst maar even. Dat is de heer Biljoen, de heer Lansink-Bastemeijer, mevrouw Maassen, de heer Vreugdenhil en de heer Rozema. De heer Rozema is beoogd burgerlid en als wij hem toelaten, zal ik hem straks eerst moeten beëdigen. De heer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl). Dank u wel voorzitter. Geïnspireerd door burgemeester Aboutaleb ga ik jullie gedurende 22 minuten meenemen in mijn persoonlijke verhaal waarom ik heel graag lid wil worden van de COR. Nee, ik houd het heel kort, net als de heer Van Schaik wil ik het heel kort houden. Ik heb een financiële achtergrond. Ik heb zelf ook plaatsgenomen in de Rekenkamer en ik heb hier ontzettend veel zin in. Ik vind het een eer om mijn naam op deze eerste dag al op dit blaadje te zien, dus ik hoop dat jullie dit willen inkleuren.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink-Bastemeijer.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Voorzitter, wie wil er eigenlijk lid zijn van de commissie tot onderzoek van de rekening? Apolitiek, technisch, er valt eigenlijk niets te

halen. En toch kandideer ik mij graag en de enige reden die ik u wil meegeven om op mij te stemmen – er zijn er genoeg, maar u kunt ook op mij stemmen – is dat ik de continuïteit wil waarborgen. Na vier jaar COR wil ik graag nog vier jaar verder, zodat ik uw raad in uw besluitvorming kan ondersteunen.

De **VOORZITTER**. Ik dank u zeer. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Overheidsgeld is van ons allemaal, van de hele gemeenschap, en dient doelmatig, doeltreffend en integer te worden besteed. Dat vind ik belangrijk. Ik ben fiscaal econoom en ik heb nog een hele geschiedenis daarachter zitten. Maar daar wil ik me voor inzetten en daarom kandideer ik me voor de COR. Dank jullie wel.

De **VOORZITTER**. De heer Vreugdenhil.

De heer **VREUGDENHIL** (lr). Ik kandideer me ook voor het lidmaatschap van de COR, zelfs voor de eervolle functie van voorzitter. Ook hier geldt: kennis en kunde breng ik mee, en ook continuïteit. Ik ben er even twee jaar tussenuit geweest en toen heb ik weer heel andere dingen geleerd, maar daar kom ik later nog op terug. Ik wil gaarne weer die draad oppakken. Toen ik hier wegging had ik het geloof ik over: niets is en alles wordt, want dat is een beetje het leven. Maar de COR is iets van wat is, namelijk de controletaak. En aan de controletaak wil ik gaarne ook namens u invulling geven. Dus dat is mijn kandidatuur, mijn beweegredenen. Ik wil nog wat meedelen. Want zoals velen van u weten, ben ik tot en met morgen financieel directeur van het Warmtebedrijf. Vanaf 1 april niet meer. In bepaalde verkiezingsprogramma's staat het Warmtebedrijf ook genoemd als een leerstuk. Dat is een bepaalde liberale partij die dat genoemd heeft, las ik in jullie stuk. Maar het Warmtebedrijf is wel een gevoelig onderwerp in de raad van Rotterdam. De komende tijd zult u daarover mogelijk zeer belangrijke besluiten moeten nemen, na het besluit van oktober vorig jaar. Onderdeel van het onderzoek van de rekening, dus het COR-werk, zal de komende tijd ook betrekking hebben op de waardering van het Warmtebedrijf, dus tegen welke waarde hij dadelijk in de jaarrekening staat. Op grond van de Gedragscode Gemeenteraad Rotterdam 2022 en de Gemeentewet wil ik voorkomen dat belangenverstrengeling ontstaat bij enig door de raad te nemen besluit. Omdat door mijn functie als financieel directeur bij het Warmtebedrijf mijn onafhankelijke oordeelsvorming over het Warmtebedrijf in het geding zou kunnen zijn, zal ik me dan ook voor wat betreft het Warmtebedrijf onthouden van deelname aan beraadslagingen en besluitvorming. Verder hoop ik u met mijn kennis en ervaring op financieel gebied samen met de overige leden van de COR te adviseren over de vaststelling van de jaarrekening van de gemeente Rotterdam en daarmee uw raad zo goed mogelijk te dienen. Dus neem dat in uw overwegingen mee en ik merk het wel.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. De heer Rozema. Even kijken of er een algemeen pasje beschikbaar is voor de heer Rozema. U heeft een pasje? Oké.

De heer **ROZEMA** (pvdd). Ja, die was nog niet in het archief gestopt voorzitter. Ik sta hier eens in de vier jaar. Vier jaar geleden stond ik hier ook, ook om toe te treden tot de commissie tot onderzoek van de rekening. En nu weer. Ik wil graag uw raad dienen met dit dankbare werk, de COR. Punten score je er misschien niet mee, maar het is wel heel belangrijk, namelijk het fundament om het raadslidmaatschap goed te kunnen vervullen. Waarom zou je willen terugkijken op de rekening? Ik bedoel, haal je daar de krant mee? Het is allereerst heel belangrijk voor de controlefunctie die u allemaal vervult. Kaders stellen en controleren, dat was volgens mij les 1 vorige week woensdag in de Suze Groenewegzaal. Daarvoor zitten jullie hier. Dat doe je bijvoorbeeld door de rekening uit te pluizen. En dat doe je dus niet alleen, daar heb je dus ook een gremium voor, de commissie tot onderzoek van

de rekening. Agnes, Marvin, Pascal, eerste onder gelijken Gerben en dan ook ondergetekende, we willen u graag dienen. Het andere nut van de COR is om lering te trekken van het verleden en naar voren te kijken naar de toekomst en te kijken hoe we de getrouwheid, rechtmatigheid en wellicht ook de doeltreffendheid van de begrotingsuitvoering, de derde pijler van het COR-werk, beter kunnen maken. En daarvoor wil ik me graag voor u inzetten.

De **VOORZITTER**. Dank. Ik heb net aangegeven dat ten aanzien van de laatste kandidaat, de heer Rozema, we nog moeten stemmen om zijn toelating (Er wordt buiten de microfoon gesproken). We zullen hem moeten beëdigen en dus ook nog de commissie van geloofsbrieven moeten aanhoren over haar bevindingen ten aanzien van zijn kandidatuur. Zijn er wellicht nog andere leden van de raad die zich bij nader inzien willen kandideren voor het mooie werk van de COR? Ik check het nog één keer. Dat is niet zo. Dan dank ik de kandidaten voor hun toelichting. Dan wil ik nu overgaan tot het onderzoek van de geloofsbrieven van de heer Rozema die door zijn partij, de Partij voor de Dieren, is aangewezen als burgerraadslid. Het is mores dat de nestor deze commissie voorziet, tenzij onderzoeken naar de geloofsbrieven op een andere manier aan de orde zijn, dus ik geef graag namens de commissie voor onderzoek van geloofsbrieven die bestaat uit de leden Simons, Lansink, Segers, Achbar en mevrouw Kockelkoren, de heer Simons het woord.

De heer **SIMONS** (lr). Ja, dank u voorzitter. Ik deel u mede dat de commissie de geloofsbrieven heeft onderzocht van J.G. Rozema, voorgedragen als burgerlid van een commissie door de fractie de Partij voor de Dieren. De commissie heeft de geloofsbrieven en de daarbij behorende bescheiden onderzocht en in orde bevonden. De commissie adviseert J.G. Rozema toe te laten als burgerlid van een commissie en hij is daarom zo meteen bij de stemming voor de leden van de commissie tot onderzoek van de rekening als zodanig benoembaar. Dat is het advies.

De **VOORZITTER**. Zijn er opmerkingen bij het verslag van de commissie tot onderzoek van geloofsbrieven? Dat is niet het geval. Dan achten wij de heer Rozema benoembaar. Dan nodig ik u nu uit stembiljet E in te vullen. Ook bij stembiljet E heeft iemand lopen prutsen, dus u kunt hem komen halen. Niet iemand geprutst? Of niet gekregen mevrouw Van Wifferen, dat is ook wel goed. Het stembureau, mevrouw Verkoelen, blijft nog altijd intact. Mag ik u verzoeken te gaan zitten? We zijn er bijna. Als iedereen gezeten is, dan vraag ik mevrouw Verkoelen nog eenmaal een uitslag voor te lezen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Ja, dit was een duidelijke voorzitter, 45 stemmen voor de heer Vreugdenhil als voorzitter van de COR. 43 stemmen voor de heer Biljoen en 2 blanco. De heer Lansink-Bastemeijer 43 stemmen, 1 blanco en 1 zelfs voor de heer Karremans daarbij. Mevrouw Maassen 42 stemmen en 3 blanco. De heer Rozema, waar is de heer Rozema? Ah, hij zit helemaal achterin, altijd hè, 44 stemmen en 1 blanco. Daarmee hebben we een COR.

De **VOORZITTER**. Ik wil het stembureau hartelijk dankzeggen voor het werk in dezen en daarmee ontbind ik ook het stembureau. Ik wil de heer Vreugdenhil van harte feliciteren met de mooie, belangrijke klus die u voor de stad en voor de gemeenteraad gaat doen. Voordat wij de heer Rozema formeel ook mogen toelaten tot de COR en andere werkzaamheden, dient de heer Rozema te worden beëdigd. Mag ik de griffie vragen de heer Rozema naar voren te geleiden en mag ik u vragen te gaan staan? O, hij komt vanzelf. De heer Rozema wordt burgerlid en heeft aangegeven de verklaring en belofte af te zullen leggen.

Door de gemeenteraad is tot uw toelating als burgerlid van een commissie besloten. Alvorens uw functie te kunnen uitoefenen dient u overeenkomstig artikel 14 van de Gemeentewet in de vergadering in handen van de voorzitter de eed of verklaring en belofte af te leggen. U heeft gekozen voor de verklaring en belofte. Na voorlezing door mij van het wettelijk voorgeschreven formulier verzoek ik u mij na te zeggen de woorden: dat verklaar en beloof ik.

'Ik verklaar dat ik, om tot burgerlid van een commissie benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.

Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als burgerlid van een commissie naar eer en geweten zal vervullen.'

Dat verklaar en beloof ik.

De heer **ROZEMA** (pvdd). Dat verklaar en beloof ik!

De **VOORZITTER**. Gefeliciteerd en hartelijk dank voor uw bereidheid om deze klus te klaren. Dan hebben we de nodige stemmingen voor vandaag gedaan. Een goede oefening hoop ik voor onze nieuwe collega-raadsleden om ingeburgerd te raken in het proces van schriftelijk stemmen.

8. Sluiting

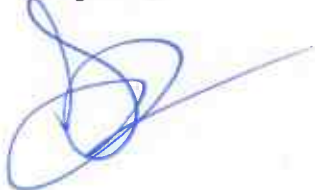
De **VOORZITTER**. Daarmee kom ik bijna aan het einde van deze vergadering. Want voordat ik de vergadering afsluit wil ik graag nog wijzen op de introductiedagen die wij volgende week op 7 en 8 april hebben. U heeft een kartonnen doos gekregen, het is goed om die tijdig open te maken. Dan weet u wat u te wachten staat. Ik verzoek eenieder zijn best te doen om dan aanwezig te zijn, want dat zijn belangrijke dagen om elkaar beter te leren kennen en ook omdat een aantal lezingen en momenten aan de orde zullen zijn die raken aan het functioneren van een gemeenteraad. Het is denk ik belangrijk om deze dagen niet te missen. Mocht u toch om wat voor reden dan ook niet kunnen, bijvoorbeeld omdat u corona of iets anders meemaakt, dan verzoek ik u om dat tijdig aan de griffier te melden, zodat we daar rekening mee zouden kunnen houden. Zo dadelijk hier op de omloop gaan we door met een receptie, een glaasje met elkaar, praten. Daarna gaan we aansluitend op aangeven van onze medewerkers de burgerzaal in voor een diner. Deze vergadering sluit ik bij dezen af. Tot zo. Hartelijk dank.

Inhoudsopgave

Onderwerp	Pagina
Opening en mededelingen	435
Beëdiging van de leden van de gemeenteraad	435
Installatierede van de burgemeester	442
Vaststelling van de agenda voor de buitengewone raadsvergadering van 30 maart 2022	446
Het voorstel tot benoeming van plaatsvervangend voorzitters van de gemeenteraad	447
Aanwijzing van de nestor van de gemeenteraad	451
Het voorstel tot benoeming van een voorzitter en vier leden van de commissie tot onderzoek van de rekening	451

Aldus ongewijzigd vastgesteld in de openbare vergadering op 21 april 2022.

De griffier,

De voorzitter,

